

Draadkorven wel of niet verwijderen bij aanplant bomen?

Het volledig verwijderen van de draadkorf is niet zonder risico

Alweer een tijd terug ontstond er een hele discussie op het greenforum van vakblad Boomzorg over het wel of niet verwijderen van draadkorven en jute bij het aanplanten van bomen. Een discussie die alle kanten op ging, variërend van weinig genuanceerd tot onderbouwde of op ervaring berustende meningen. Voor mij als ervaringskundige en opleider voor zowel aspirant-ETW'ers als ETT'ers over kwaliteitseisen voor laanbomen, is dit een onderwerp dat altijd tot veel discussie leidt.

Auteur: Henry Kuppen, Terra Nostra

Gebruik van draadkorf en jute

In de loop van de jaren is er een tendens ontstaan dat bomen in zwaardere plantmaten worden afgenomen en steeds minder vaak als 'naakte wortel' geleverd worden. Om de kluit van bomen stabiel te maken, is de draadkorf met jute ontwikkeld. De eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van het te gebruiken materiaal, zijn beschreven in 'Kwaliteitsnormen en omschrijving Boomkwekerijproducten', uitgegeven in 2009 door de Raad voor de Boomkwekerij. 'Draadkorven mogen niet gegalvaniseerd zijn en de draaddoor-

snede mag niet dikker zijn dan 2 mm. Draadkorven dienen te zijn gevoerd met volledig verteerbaar materiaal.' In de praktijk betekent dit dat de kwekerijsector kiest voor korven die gemaakt zijn van uitgegloeid ijzer en deze voorziet van een voering van 100% natuurlijke (echte) jute. Vanaf 50 cm kluitdiameter hebben de korven een maaswijdte van 6 cm, die toeneemt naarmate de korven groter worden. Materialen die duurzamer zijn, kosten ook meer. Dat is dus een belangrijke motivatie voor de kweker om geen gegalvaniseerde korven of synthetische lappen toe te passen. De draadkor-

ven worden in verschillende maten geleverd en aangepast aan de kluitmaat. De korf wordt met een spandraad aan de bovenzijde strak om de kluit getrokken en met behulp van wikkelaars strak tegen de vers gesneden kluit gespannen.

Logistiek

Als je kijkt naar het logistieke proces dat een boom aflegt alvorens hij bij de klant op de plantplaats staat, is hij al vaak op- en afgeladen. De boom wordt in het veld gerooid, van een draadkorf voorzien en vaak plat neergelegd. De laadploeg

Klaarmaken van de kluit in de kwekerij.

Henry Kuppen

verzamelt de gerooide bomen van de percelen en transporteert ze naar de verzamelplaats. Op de verzamelplaats worden de bomen afgeladen. Orders worden bij elkaar gezet; hiervoor moet de boom vaak verplaatst worden. Als de order wordt afgeroepen, wordt de boom op een vrachtwagen geladen, naar de gewenste plaats vervoerd en daar gelost. Soms is dat op de plantplaats, maar vaak ook op een verzamelplaats van de aannemer of bij een gemeente in de kuilplaats. Vanaf de kuilplaats wordt de boom na verloop van tijd weer opgeladen en naar de uiteindelijke plantplaats vervoerd, waar hij mogelijk meteen in het plantgat gelost wordt. Na wat rechtzetten en soms nog eens een

keer oppakken als blijkt dat het plantgat niet de juiste diepte heeft, is de boom, voordat hij geplaat is, minimaal zes keer, maar meestal meer dan tien keer opgepakt en neergezet. Een compacte stevige kluit die één geheel vormt is dus van groot belang en een kwalitatief slechte kluit zal er steeds eerder uit te zien. Bij sommige kluiten reageert de stam eerder dan de kluit als deze opgepakt wordt, en komt de kluit er als een losse zak onder te hangen. Maar wil een losse kluit per definitie zeggen dat de geleverde boom van inferieure kwaliteit is?

Boomkwekers zijn net mensen

Boomkwekers pleiten bijna zonder uitzondering voor het handhaven van de draadkorf. Sommigen gaan zelfs zo ver dat ze geen hergroei-garantie geven als de draadkorf wordt verwijderd. Boomkwekers die niet voor de kwaliteit van hun producten instaan, zijn er niet veel. Als je product niet hergroeit, ben je snel de basis voor je bedrijf kwijt. Goede boomkwekers die hun kroost met liefde opgekweekt hebben, zien terecht het belang van een rendabele bedrijfsvoering, maar ook van het leveren van een duurzaam levensvatbaar product. Op het groenforum vindt je mensen die denken dat alle kwekers onbetrouwbaar zijn en eropuit zijn om de zaak te flessen. Maar de intentie van boomkwekers is goed; dat staat voor mij buiten kijf. Ieder die er anders over denkt, adviseer ik vooral naar een andere boomkweker op zoek te gaan.

Wel of niet draadkorf en jute verwijderen?

Nu gaat het er dus om hoe men omgaat met de materialen die voor de draadkluiten zijn gebruikt. Zoals gesteld dient het volledig verteerbaar materiaal te zijn, maar dat is een rekbaar begrip. Het type bodem, het zuurstofgehalte en de vochttoestand bepalen in grote mate de snelheid van de vertering van materialen. De ervaring leert dat natuurlijke jute in de bodem in één maand tijd kan verteren. Na die maand vind je alleen nog de knopen terug. De vertering van het gegloeide ijzer vergt meer tijd. Ook hierbij zijn de knopen die concentraties ijzer bevatten het langst in de bodem terug te vinden, tot wel vijf jaar nadien. De draden zijn echter eerder weg en na drie jaar al fors verteerd. Uit een aantal studies van prof. dr. Hartmund Balder (Beuth Hochschule Berlin) is gebleken dat het nut van het verwijderen van draadkorven twijfelachtig is. Er wordt wel gezegd dat het doorknippen van de spandraad verstandig kan zijn, omdat die op de kluit ligt en dus lastiger verteert. In het boek *The Practical Science of Planting Trees* van Gary W. Watson en E.B. Hemelick uit 2013 staat dat het geheel verwijderen van de draadkorf met jute niet praktisch is. Het vermeende effect van het insnoeren van wortels en het beperken van de groei is dan ook niet aan de orde. Als men kijkt naar de diameter van de mazen, de snelheid van verteren van de jute en de diameterontwikkeling van de wortels, houden de argumenten voor insnoeren onder normale omstandigheden geen stand.

Wat dicteren bestekken?

In bestekken is er wel wat ruis rondom het wel of niet verwijderen van draadkorven. De 'Standaard RAW Bepalingen 2015' van het Crow vermeldt: 'Van plantmateriaal met kluit het materiaal ter behoud van de kluit losmaken, nadat de kluit in het plantgat of de plantsleuf is geplaatst. Draadgaas losmaken en omslaan.' Het 'Handboek Bomen 2014' van het Norminstituut Bomen vermeldt: '... de korf (ook wanneer er sprake is van uitgegloeid, niet-gegalvaniseerd draad) en/of de natuurjute tijdens het planten bij voorkeur geheel, maar ten minste volledig zijdelings langs de kluit verwijderd te worden ...'. Daarbij wordt tevens vermeld dat, indien een opdrachtgever expliciet toestemming geeft om de draadkorf niet te verwijderen, ten minste de trekdraad verwijderd of losgeknipt moet worden. Als argumenten voor het verwijderen van de draadkorf worden het beoordelen van de wortelkluit en direct wortelcontact met de omliggende grond genoemd. Jute en draadkorf kunnen contact onmogelijk maken of sterk bemoeilijken. De beschrijving van het Crow komt nog het meest overeen met die van Shigo, Isa en wetenschappelijke publicaties.

DE SPIJKER OP ZIJN KOP!

De spijker op zijn kop! De kwaliteit van een draadkluit is in de basis afhankelijk van een groot aantal factoren, zoals grondslag en gesteldheid van de grond, type wortelstelsel, aantal malen verplant, rooimethode en weersomstandigheden bij het rooien. Een goede draadkluit komt van een grondslag met een goede vochthoudende open structuur, bevat voldoende wortels voor hergroei, wordt machinaal gerooid met de boom centraal in de kluit en stevig sluitend ingegaast met jute en uitgelooid draad. De open structuur van de kluit sluit bij aanplant perfect aan op het medium waarin geplant wordt zodat de vocht-huishouding weer op gang kan komen. Wij adviseren om de kluit op de juiste diepte te stellen (maaiveld = bovenkant kluit na inklinken), het kluitgat op te vullen tot halverwege de kluit en de trekdraad en eventuele jutte knoop door te knippen wanneer deze dicht bij de stam liggen. Een stabiele kluit is de beste basis voor een goede hergroei."

Martien Mantje, Directeur Boomkwekerij Udenhout BV

Hoe is de praktijk?

Van een boom met draadkluit hoef je de korf niet open te knippen om bij aanplant slechte doorworteling te kunnen zien. Vóór die tijd is de kluit door al het gehaspel al verworpen tot een zak die aan de wortels hangt. Het keuren van bomen en beworteling doe je op de kwekerij bij aankoop. Door het logboek in te zien en een proefexemplaar te laten rooien, zie je of er sprake is van uniforme kwaliteit. Het argument van contact met de omliggende bodem is nauwelijks aan de orde, want natuurlijke jute is binnen één maand verteerd, het vormt geen ondoordringbaar geheel en blijft goed doorwortelbaar. Bij aanplant in het najaar, wat de

DRAADKLUIT NIET ALTIJD EEN MUST!

De vraag of het draad verwijderd moet worden of niet wordt in het plantseizoen wekelijks aan ons gesteld. Onze wedervraag is: waarom kiest u voor een draadkluit? Het antwoord is altijd: dan groeien ze toch beter? Tegenwoordig worden naar onze mening teveel soorten met draadkluit geplant terwijl dit niet hoeft en ook niet altijd bijdraagt aan een beter resultaat. Boomsoorten die in symbiose leven zoals berk, eik en beuk verdienen een kluit. Soorten als populier, wilg en es kunnen best zonder, mits op tijd geplant. Kiest men wel voor een boom met kluit, dan adviseren wij dat de kluit in het plant gat aan de spandraad doorgeknipt wordt, en waar mogelijk de zijkanten terug gebogen. Wij gebruiken voor onze kluiten jute en snel afbreekbaar gaas. Het afbraakproces gaat nog sneller als de kluit voldoende water krijgt. Bomen die meerdere malen verplant zijn zullen zonder terugval aanslaan en direct een fraai uitstraling hebben.

Arie Idema, adjunct-directeur bij M. van den Oever Boomkwekerijen

beste periode is, is de jute allang verteerd tegen de tijd dat de boom gaat wortelen. De voornaamste reden om de draadkorf te handhaven: door het hele logistieke proces is er zo veel met de kluit gebeurd, dat hij kan breken als je de korf eraf haalt buiten het plantgat, ook al is het een goed doorwortelde kluit. Als de kluit breekt, was het beter geweest een boom met naakte wortel te kopen. Die heeft per definitie een grotere diameter en dus meer wortels, en hij is goedkoper. Vooral bij het aanbrenge van ondergrondse verankering is de stabiele opsluiting van de kluit met een draadkorf een goede basis. Dat je voor het schoffelen van de boomspiegel de bovenzijde van de draadkorf

liever kwijt bent, is een goed argument. Net als het doorknippen van de spandraad, die soms kort tegen de stam ligt. Voor het overige: mooi laten zitten, die draadkorf. Wil je de draadkorf toch verwijderen, doe dat dan alleen in het plantgat als de boom staat en haal dan de zijkanten eraf. Het volledig verwijderen van de draadkorf is niet zonder risico.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6065